

Vragen m.b.t. SB Evaluatie Utrechts Samenwerkingsmodel Natuurtoezicht (USN) 2019-2024

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
Volt	1	Aan de ene kant wordt gesteld dat PU slechts een coördinerende rol heeft, terwijl aan de andere kant wordt gesteld dat toezicht- en handhaving onderdeel worden van het uitvoeringsprogramma natuur- en recreatiebeleid. Kan dit nader worden uitgelegd: heeft of krijgt/neemt PU een grotere rol en hoe worden de taken m.b.t. natuurtoezicht binnen PU geïnterpreteerd?	De provincie Utrecht heeft een beperkte coördinerende rol. Voor de BOA-capaciteit geldt dat elke Terreinbeherende organisatie (TBO) verantwoordelijk is voor de financiering van de eigen inzet.
	2	In de evaluatie wordt wel degelijk een heel aantal aanbevelingen gedaan (o.a. versterken van de samenwerking met de politie, het betrekken van kleinere particuliere grondeigenaren, het verbeteren van de overlegstructuur en het vergroten van de toezichtcapaciteit in het licht van toenemende recreatiedruk en nieuwe uitdagingen zoals de aanwezigheid van de wolf). Hoe gaat PU er (mede) voor zorgen dat deze aanbevelingen goed worden opgevolgd?	In de evaluatie is een aantal aanbevelingen opgenomen. Zowel voor de provincie Utrecht als de andere USN-partners. Daar waar die de provincie raken, zullen we de opvolging bepalen via het samenwerkingsoverleg. Daarover doen we verslag via het jaarverslag. Het voorzien in extra capaciteit is aan de individuele samenwerkingspartners.
	3	Is er overwogen hiervoor de rol van PU uit te breiden?	Uit de evaluatie blijkt niet dat de coördinatierol uitgebreid moet worden. Er wordt wel gesproken over uitbreiding van boa-capaciteit.
	4	Waarom wel/niet?	Zie vraag 3
	5	Er wordt voorgesteld een verbeteragenda op te stellen (gericht op strategische, tactische en operationele verbeteringen, met prioriteit voor veiligheid, capaciteit, uniformiteit in toezicht en betere monitoring): is PU het met deze aanbeveling eens en wordt deze ook opgevolgd?	Ja, zie vraag 2
	6	Hoe ziet PU haar rol hierbij?	Zie vraag 1.
ChristenUnie	7	De RUD geeft aan dat er 2 fte extra veldtoezicht nodig is. Onder deze claim ligt een vrij uitvoerige onderbouwing, gerelateerd aan hectares natuurterrein. Is er een vertaalslag te maken of een voorkeur te geven onder welke USN-partner die 2 extra fte zou moeten vallen en wie aan de lat staat voor financiering?	Nee, de vraag wordt meegenomen bij de verdere uitwerking van de verbeterpunten van de evaluatie.
	8	De RUD stelt dat er nu veel capaciteit gaat naar stroperij en dat hiervoor specifiek toezicht nodig is. Kan iets meer worden gezegd over de aard van dit specifieke toezicht?	Het betreft de aanpak van grove stroperij: het illegaal jagen op of vangen van dieren. De aanpak van grove stroperij vraagt (veel) tijd voor onderzoek en kennis op het gebied van opsporingsmiddelen, vangmiddelen, onderzoeksmethodes.
	9	Gaat het over specifieke bevoegdheden, extra of bredere inzet van andere partijen?	Het gaat om aanvullende capaciteit. Om op stroperij te kunnen handhaven, moet de boa door de PU zijn aangewezen als toezichthouder van de natuurwetgeving. Verder moet stroperij ook onderdeel zijn van de taken van de boa en opgelegd door de werkgever. Op dit moment wordt hierin voorzien door de inzet van BOA's

			van de RUD en die van 2 handhavingpartners. Zij werken samen.
	10	Voorals Staatsbosbeheer en het Utrechts Landschap blijven behoorlijk achter. Zijn er vanuit beide organisaties redenen gegeven die dit achterblijven kunnen verklaren?	De rol van de provincie Utrecht is coördinerend. De door u genoemde partners voldoen niet geheel aan de landelijke richtlijn per hectare. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij genoemde partners. Financiële middelen spelen daarbij een belangrijke rol. Het hebben van boa's vraagt om financiële investering: de boa moet worden opgeleid, jaarlijks trainingen volgen en geëxamineerd worden; toegerust met kleding, terreinwagens en andere middelen.
	11	Op welke manier is met beide organisaties hierover gesproken en zijn er vanuit hen plannen om de achterstand in te lopen?	In de reguliere ambtelijke overleggen van het USN is hierover met beide organisaties gesproken. Staatsbosbeheer ziet geen mogelijkheid om boa-capaciteit uit te breiden. Utrechts Landschap is bezig met een inhaalslag.
	12	Structurele samenwerking met de politie verloopt al langere tijd moeizaam en lijkt (te) sterk afhankelijk van persoonlijke contacten. Welke concrete afspraken liggen er over het aansluiten van BOA's op de meldkamer?	Er liggen al concrete afspraken met de meldkamer. Verbetering van de uitvoering is in ontwikkeling. Zowel vanuit de Provincie Utrecht als de RUD Utrecht wordt de meldkamer met regelmaat benaderd om problemen in de uitvoering te verhelpen.
	13	Zijn afspraken geformaliseerd en wat wordt gedaan om tot naleving en uitvoering te komen?	De afspraken met de meldkamer zijn geformaliseerd. Zowel vanuit PU als de RUD Utrecht wordt er met regelmaat de meldkamer benaderd.
	14	Zijn er gevallen bekend waarbij onze BOA's in gevaar zijn gekomen door de gebrekkige samenwerking met de politie?	Er zijn geen gevallen bekend.
	15	Zijn er gevallen bekend waarbij misdadigers niet konden worden gepakt door de gebrekkige samenwerking met de politie?	Er zijn geen gevallen bekend.
	16	Op welke wijze is de beperkte capaciteit bij de milieupolitie besproken met de politie zelf en wat was hun reactie?	Zie vraag 17. De beperkte capaciteit bij de milieupolitie is een landelijk probleem. Politie heeft een impulsbedrag ontvangen om onder andere elke politiebasiseenheid te voorzien van 2 milieuvagenten. Die dienen opgeleid te worden. Inzet wordt verwacht per 2026.
	17	Is er binnen het IPO gesproken of andere provincies tegen vergelijkbare barrières bij de politie aanlopen?	De problemen in Utrecht spelen ook bij andere provincies en zijn een landelijk probleem. De barrières bij de politie zijn onderwerp van bespreking van de werkgroep groene regisseurs.
	18	Is overwogen om dit landelijk via het IPO aan te kaarten?	De werkgroep groene regisseurs heeft de knelpunten aangekaart bij het IPO. Resultaat is een ambtelijke ondersteuning vanuit IPO bij het onderwerp 'herijking boa-bestel' waarin wordt ingegaan op knelpunten die boa's ervaren.
	19	Welke stappen zijn hier recent gezet?	Vanuit de werkgroep groene regisseurs is er provinciale vertegenwoordiging bij landelijke overleggen en worden de standpunten van de provincies ingebracht. Daarbij wordt aandacht gevraagd voor de samenwerking met de politie.

PvdD	20	In de evaluatie is als officiële norm voor adequaat groen toezicht 1 uur BOA-toezicht per hectare per jaar gehanteerd. Uit de enquête blijkt dat vrijwel alle terreinbeheerders aan deze norm voldoen, behalve Staatsbosbeheer (0,36 uur/ha/jaar) en Utrechts Landschap (0,88 uur/ha/jaar). Deze twee organisaties beheren samen ruim de helft van alle opengestelde hectares, waardoor de gemiddelde toezichtinspanning provinciaal daalt tot ca. 0,92 uur/ha/jaar. Hoe duidt GS dit tekort bij de grootste terreinbeheerders en welke acties worden ondernomen om ervoor te zorgen dat ook op hun terreinen voldoende toezichtcapaciteit beschikbaar komt?	Zie vragen 10 en 11.
	21	De RUD Utrecht acht 2 x 2 fte extra BOA-capaciteit noodzakelijk ter ondersteuning van het veldtoezicht, aangezien de huidige capaciteit voor een belangrijk deel nodig is voor specialistische en tijdrovende stroperijzaken. Is GS voornemens in deze extra capaciteit te voorzien? Zo ja, op welke termijn en wijze wordt dit gerealiseerd? Zo nee, waarom niet?	In de Kadernota 2024 is voorzien in 1 aanvullende fte aan boa-capaciteit. Daardoor heeft de RUD een 4^e groene boa kunnen aantrekken. In de Kadernota 2026 is 1 fte boa-capaciteit opgenomen met het oog op de toezichtstaken rondom het leefgebied van de wolf. De 2x2 fte extra capaciteit die RUD via de evaluatie vraagt, wordt behandeld in het Beleidsprogramma Natuur. De planning is dat het Beleidsprogramma Natuur eind 2026 wordt vastgesteld en in 2027 in werking treedt.
	22	Stroperij is één van de prioritaire toezichtthema's binnen het USN en wordt meermaals in de evaluatie genoemd als zeer specialistisch thema dat een specifieke aanpak met gespecialiseerde en bovendien risicovolle inzet van BOA's vergt. Kan GS toelichten hoe stroperijzaken momenteel worden aangepakt binnen het USN? Worden er extra gerichte handhavingsacties, gespecialiseerde opsporingsmethoden of samenwerkingen (bijv. met politie of landelijke expertiseteams) ingezet om stroperij effectief te bestrijden, gegeven de ernst en complexiteit van deze vorm van criminaliteit?	De aanpak van eenvoudige stroperij is in eerste instantie aan de onderscheidelijke terreinbeherende organisaties en onderdeel van het USN. Daarnaast valt de grove stroperij onder het werkveld van de RUD Utrecht. Dit is conform het Omgevingsprogramma Faunabeleid en Monitoring. Dit gebeurt via reguliere methodes als surveillance. Daarnaast wordt in specifieke gevallen samengewerkt met de recherche van de politie.
	23	In de evaluatie komt naar voren dat het werven en behouden van voldoende groene BOA's een aandachtspunt is. Heeft de provincie inzicht in eventuele tekorten aan gekwalificeerde groene BOA's? Worden stappen overwogen om de instroom, opleiding en het behoud van BOA's met groene expertise te bevorderen, bijvoorbeeld via vereenvoudiging van regels of gedeeld werkgeverschap door terreinbeheerders (zoals ook in de evaluatie gesuggereerd)? Zo ja, wat is het tijdsplan daarbij?	In de reguliere gesprekken met de groene partners blijkt het werven en behouden van voldoende groene boa's niet als een structureel probleem te worden ervaren. De instroom, opleiding en behoud van boa's met groene expertise is in eerste instantie aan onderwijsinstellingen. De provincie Utrecht onderhoudt wel contact met ROC Midden-Nederland. Dat biedt de opleiding Handhaver, Toezicht en Veiligheid en leidt onder andere groene boa's op. Vanuit de groene regietaak wordt jaarlijks beroep gedaan op groene partners om stageplekken te bieden. Leerlingen

			van ROC Midden-Nederland nemen deel aan de jaarlijkse boa-casusdag.
	24	De prioritaire toezichtthema's binnen het USN (zoals handhaving van openstellingsregels, afvaldumping en stroperij) zijn de afgelopen jaren bewust ongewijzigd gebleven. Wordt overwogen deze prioriteiten te herzien of uit te breiden in de komende periode? Zo ja, wat zijn daarin de afwegingen die gemaakt worden?	Bij de jaarlijkse evaluatie worden de prioritaire toezichtthema's met de groene partners besproken en herzien. Voor 2025 is de wolf als nieuw toezichtthema toegevoegd.
	25	Door de terugkeer van de wolf gelden in verschillende natuurgebieden extra beperkingen (bijv. aanlijnplicht voor honden) om confrontaties en verstoring te voorkomen. De evaluatie merkt op dat dit in de toekomst de druk op toezicht verder verhoogt en dat handhaving van aanlijnplichten extra capaciteit vraagt. Hoe wordt geborgd dat er voldoende toezicht is op de naleving van deze maatregelen, zodat wolven effectief beschermd worden? Overweegt GS specifieke rustgebieden voor de wolf aan te wijzen of extra controles uit te voeren in wolvenleefgebieden om verstoring tegen te gaan? Zo ja, op welk termijn, en zo nee, kan dat toegelicht worden?	Toezicht op de aanlijnplicht is in eerste instantie aan TBO's. Desalniettemin is in de Kadernota 2026 1 fte boa-capaciteit opgenomen met het oog op de toezichtstaken rondom het leefgebied van de wolf. Voor wat betreft rustgebieden is de stand van zaken als volgt: U hebt in de kadernota 2026 geld beschikbaar gesteld om aan een pilot voor rustgebieden te werken. Vanaf 2026 gaan wij hiermee aan de slag.
	26	In de evaluatie wordt opgemerkt dat teamleiders binnen het USN aangeven (p. 13) meer sturing en duidelijkheid te wensen rondom het wolvenbeleid in relatie tot toezicht en handhaving. Zij vragen zich af "wie het zo nodige beleid maakt", "wie bevoegd gezag is" en "wat de rol van terreineigenaren precies is". Ook wordt benoemd dat de handhaving van de aanlijnplicht voor honden in wolvenleefgebieden extra capaciteit vraagt. Wat is de formele rol van de Provincie als het gaat om beleid en afstemming op dit dossier?	De opmerkingen van de teamleiders zijn in januari 2025 gemaakt. Sindsdien is er meer sturing en duidelijkheid rondom het wolvenbeleid in relatie tot toezicht en handhaving. Inmiddels is er een werkwijze meldingen wolf/mens en wolf/hond; er is een piketdienst en een aanlijnplicht. Ten slotte is de wolf een nieuw prioritaire toezichtthema in USN-verband. Voor wat betreft het tweede deel van uw vraag verwijzen wij u naar de Statenbrief https://www.stateninformatie.provincie-utrecht.nl/Documenten/SB-stand-van-zaken-kaders-en-uitvoering-wolven-mei-2025.pdf (inclusief bijlagen) waarin al deze informatie bij elkaar staat.
	27	Gaat de provincie actief beleid ontwikkelen om deze onduidelijkheden weg te nemen, bijvoorbeeld door duidelijke instructies en kaders op te stellen voor toezichthouders, terreinbeheerders en gemeenten? Zo nee, waarom niet en hoe gaat die duidelijkheid dan wel gecreëerd worden?	Zie vraag 26
	28	Tijdens de coronaperiode is het bezoek aan natuur- en recreatiegebieden sterk toegenomen, en ook post-corona blijft de recreatiedruk hoog. In de Statenbrief wordt	Bij de behandeling van de Kadernota 2026 (d.d. 9 juli 2025) zijn er middelen vrijgemaakt om een pilot uit te voeren voor Motie M24-98 'Geef dieren in het wild rust en ruimte'. Deze

		gesteld dat toezicht en handhaving worden ingebracht in het proces om te komen tot een balans tussen natuur en recreatie. Welke maatregelen overweegt GS om de recreatiedruk in kwetsbare natuurgebieden te verminderen of te reguleren in plaats van recreatie verder te stimuleren?	middelen komen vrij in 2026 en de komende tijd wordt hiervoor een plan opgesteld. Hierover wordt u op een later moment geïnformeerd via de commissie LWM.
	29	Kan ook aangegeven worden wanneer de SB over zonering op de Utrechtse Heuvelrug in commissie behandeld gaat worden en hoe deze evaluatie in deze beleidsplannen meegenomen wordt?	Zie vraag 28
	30	De evaluatie geeft aan dat de betrokkenheid en informatie-uitwisseling van de politie bij het groene toezicht nog altijd onvoldoende is. Groene BOA's ervaren dat zij weinig politiedata ontvangen en dat de politie het BOA-registratiesysteem (BRS) niet benut; zij zouden daarnaast graag zien dat de politie-toezichthouder hen meer actief ondersteunt in plaats van alleen te controleren. Welke stappen onderneemt GS om de samenwerking met de politie en het OM te verbeteren?	Er zijn ontwikkelingen op landelijk niveau om te komen tot operationele afspraken met de politie, namelijk te komen tot handhavingsarrangementen voor groene boa's domein II en politie. Er is daarvoor een format ontwikkeld. Zodra het format is vastgesteld ontvangen provincies het format. In USN-verband wordt uitwerking gegeven aan het handhavingsarrangement voor groene boa's.
	31	Worden er afspraken gemaakt om relevante informatie beter te delen en krijgen BOA's meer operationele ondersteuning van de politie bij handhavingsacties in het buitengebied?	Zie vraag 30.
	32	Het BOA-loket van de RUD Utrecht wordt door de samenwerkingspartners gewaardeerd, maar biedt geen afdoende oplossing voor capaciteitstekorten bij met name de grote terreinbeheerders, terwijl het aantal kleine particuliere eigenaren zonder eigen BOA dat via het loket om ondersteuning vraagt nog beperkt is. Is de provincie voornemens om maatregelen te nemen om het functioneren van het BOA-loket te verbeteren?	Door de inzet van de RUD wordt voldaan aan de toezichtnorm van 1 fte/ha/jaar blijkt uit de evaluatie. De inzet van de 4 ^e RUD-boa via de Kadernota 2024 heeft daaraan bijgedragen. Het verbeteren van het functioneren van het boa-loket richting landgoederen heeft doorlopend onze aandacht. Via de UPG en rentmeesterbureaus wordt continue gevraagd om het boa-loket onder de aandacht van haar leden te brengen.
	33	In de Statenbrief wordt aangekondigd dat in het eerste kwartaal van 2026 het Uitvoeringsprogramma USN 2026–2030 wordt vastgesteld, gelijktijdig met de jaarstukken USN 2025. Kan GS toelichten wat de status en reikwijdte van dit uitvoeringsprogramma is?	Het Uitvoeringsprogramma USN is een gezamenlijk stuk waarin de partners hun gedeelde doelstellingen opnemen. Het Uitvoeringsprogramma USN 2026-2030 omvat onder meer de aanpak van de verbeterpunten uit de evaluatie.
	34	Zal hierin concreet worden vastgelegd hoe de aanbevelingen uit de evaluatie worden opgevolgd en welke middelen of capaciteitsuitbreidingen daarvoor worden ingezet?	Voor de opvolging van de aanbevelingen, zie vraag 33. Uit het Beleidsprogramma Natuur en het beleidsproces rond recreatie zal blijken welke middelen of capaciteitsuitbreiding daarvoor worden ingezet.
	35	En op welke wijze worden Provinciale Staten betrokken bij de totstandkoming en vaststelling van dit programma?	Via de begrotingscyclus worden Provinciale Staten betrokken bij benodigde inzet van extra middelen en capaciteit
	36	In de evaluatie wordt door teamleiders binnen het USN voorgesteld om uitbreiding van de toezicht- en handhavingscapaciteit te koppelen	Ja, GS hebben in het besluit van 9 september 2025 omtrent de Evaluatie USN 2019-2024 onder andere besloten om toezicht en

		aan de natuur- en instandhoudingsdoelen van de betreffende gebieden (p. 12). Wordt op basis hiervan overwogen om toezicht- en handhavingscapaciteit te relateren aan de instandhoudingsdoelen uit bijvoorbeeld Natura 2000- of andere natuurbeheerplannen, zodat de inzet van BOA's direct bijdraagt aan concrete natuurresultaten en biodiversiteitsherstel?	handhaving mee te wegen bij de totstandkoming van beleidsprocessen omtrent natuur en recreatie.
SGP	37	Het blijkt dat de politie de grote afwezigheid is in het buitengebied. Kijken groene boas ook naar de veiligheid van agrariërs in het buitengebied?	De veiligheid van agrariërs is geen taak van de groene boas.
	38	Aangezien de nationale politie terugtrekt naar steden, is de provincie bereid om meer aandacht te vragen voor herintroductie van de veldpolitie?	De provincie Utrecht gaat niet over de politie. Wel spannen we ons in voor operationele afspraken met de politie. Een herijking van het boas-bestel moet ervoor zorgen dat de boas zijn taak beter en veiliger kan uitvoeren. Zie ook Boas krijgen nieuwe taken en bevoegdheden Nieuwsbericht Rijksoverheid.nl
	39	Hoe gaan groene boas om met vernielingen aan materialen van derden die zorgen voor de uitvoering van het faunabeleid van de provincie?	Het beleid van de provincie Utrecht is om aangifte bij de politie te doen in geval van strafbare feiten.
VVD	40	Op pagina 17 wordt gesteld dat Staatsbosbeheer te weinig BOA's inzetten of kreeg. Wat was de reden hiervoor?	Zie vraag 10.
BBB	41	In de evaluatie van het Utrechts Samenwerkingsmodel Natuurtoezicht (USN) 2019-2024 wordt gesproken over een toezichtnorm van 0,4 uur per hectare per jaar, waarbij sommige terreinbeheerders (zoals Staatsbosbeheer) onder deze norm blijven. Kan Gedeputeerde Staten inzicht geven in de feitelijke ureninzet per hectare per jaar voor toezicht, onderhoud en beheer van natuurgebieden, uitgesplitst per terreinbeheerder?	Nee, de beheerder is zelf verantwoordelijk hoe, en op welke wijze hij het beheer en onderhoud uitvoert. In het kader van de subsidieverlening uit het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (onderdeel Toezichtbijdrage) hoeft men geen verantwoording af te leggen inzake de werkelijke uren aan inzet op het gebied van toezicht, onderhoud en beheer.
	42	En hoe verhoudt deze ureninzet zich tot de doelstellingen op het gebied van biodiversiteit, toegankelijkheid en veiligheid in diezelfde gebieden?	Zie vraag 41